בשר מפצה דם

חג הפסחא הנוצרי 1952, החיה בנצרת צרות ישנות. חומר הנפץ המונח תמיד בין מחנותיהם של מוסלמים ונוצרים ערביים, הודלק.

ילד מוסלמי הטיל אבן בתהלוכת צופים קטוליים שיצאה מן הכנסיה אחר תפילת החג.

האבן פתחה בשרשרת שחולייתה האחרונה היתה מוסלמי בשם נעמה קסם, שנמצא מוטל בתוך שלולית דמו.

על האפיפיור ברומא. „נקמת דם!" היתה צעקתו של כל חבר משפחת קסם המסונפת, שכיבד את עצמו. אולם מצחת רצח רוצח היא קלה לקיום בלבד כשזהותו של הרוצח ידועה. בהתרגשות של איתו בוקר פסחא, לא הבחין איש מבין הלוקחים חלק בתגרות, באיש ששלח את נעמה קסם בדקירתו לעולם הבא. מתוך חוסר ברירה סובה מזו, החליטה משפחת הנרצח כי האחריות לרצח מוטלת על ג'ורג' חכים, הארכיבישוף, בעצמו. היה, לפי אותו הגיון, אפשר גם להחליט, כי נקמת הדם חלה במישרין על האפיפיור ברומא.

שלטונותיה של נצרת. ובראש סגן אלוף נעמן סתר, מושלה הצבאי, פעלו מיד, לא חיכו להתצרות חוליית נוספת בשרשרת נקמות־הדם. עוד ביום ה־ מהומות הוכרז על עוצר, המשטרה הבטיחה למשפחה הנרצח למצוא את הרוצח, להעמידו לדין. אולם לא ניתן לה לקיים את הבטחתה. כל הנסיונות לגלות את זהותו של רוצח נעמה קסם עלו בתוהו.

מחוסר ברירה החלו מחפשים אחר דרך חדשה לסיום איבת הדם, הצליחו, אחר לחץ, לשכנע את תנועת הצופים הקטוליים, לקבל את האחריות על עצמה כגוף מאורגן. מתוכים, בראשם המושל הצבאי, בעזרתם של נכבדים ערביים, מוסלמים ונוצרים, החלו מתרוצצים בין הצדדים היריבים. לבסוף הסכימו כל הצדדים, ששוחים של חיי נעמה הם 8000 ל"י, שהצו־ פים התחייבו לשלמן בתור עטווה (כופר) למשפחת קסם.

ברגע האחרון חל שינוי דראמטי, והעניין לא

ראש הצופים הקטוליים בשפרעם, אבו־רחמה, הנושא מוט בעל מסחת קשרי פיום, נוהג בתהלוכת ההתפייסות על דם המוסלמי נעמה קסם שנרצח בי"ג הפסחא בסכין אלמונית

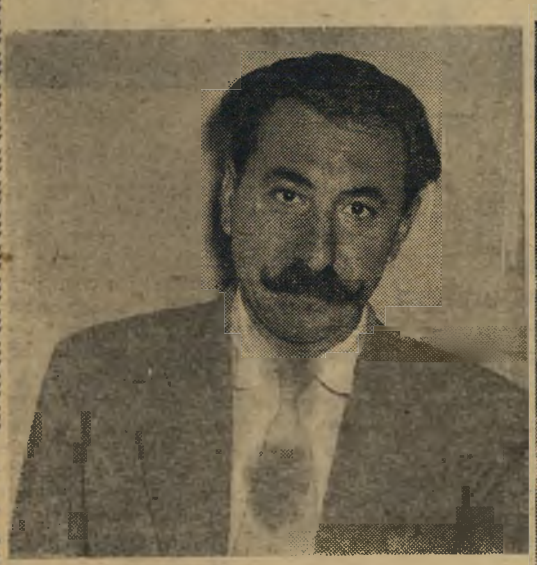

אבו־רחמה (למעלה), קרובי הנרצח (מימין) ונכבדים מכפרי הגליל (למטה), ב„סולחה"

1500 מוזמנים התפצו על הדם השפוך כמעדת בשר שלא לפי כללי הצנע בישראל

נסתיים במסירה שקטה של מעטפה המכילה חבילת שטרות: משפחת הנרצח, בגסטה שבאה מתוך רגש כבוד סנימי רב ומתוך מסורת, זתרה על אלפי הלי־ רות, דרשה במקום זה קיום סעודת סולחה סומבית, שתעלה אותו מחיר.

בשבוע שעבר, ששה חדשים אחר הרצח, התאספו כ־1500 איש, נכבדי כל הכפרים הערביים בגליל, המו־ של הצבאי, מפקד המשטרה וסתם מוזמנים באולם ה־מק"א בנצרת, שיגרו משלחת לבית משפחת קסם, שעברה עוד פעם על תנאי השלום, למוט ארוך חוב־ רה מסחת גדולה, בה קשר כל חבר משפחת קסם וכל נכבד מוסלמי שהיה נוכח קשר. הקשר העיד על הסכמתם לשלום, ביטול נקמת־הדם.

נציגי הצופים, שאחרי חצי שנה שוב יכלו לדרוך על אדמת השכונה המוסלמית ללא חשש לחייהם, הגיעו לבית הנרצח, קיבלו מידי המושל הצבאי, ה־ מתוך הראשי, את המוט עם המטפחת, דגל השלום. אבו רחמה, ראש הצופים הקטוליים משפרעם, עבר לאורך שורה של 500 קרובי הנרצח, לחץ ידי כל אחד. ביד שעדיין כאבה מ־500 לחיצות, הרים את הדגל, נשא אותו בראש התהלוכה למלון הגליל. 1500 משתתפי הכעודה ניסו להתכנס בתוך אולם האוכל של המלון, עברו על גדותיו למרפסת ולגג, עשו כמי־ סב יכולתם למגר את הארוחה שמחירה הרשמי היה 8000 לירות: 24 כבשים ו־60 רוטל אורז. המושל הצבאי ומפקד המשטרה שישבו בראש השולחן ה־ ערוך, עצמו את עיני הפיקוח, הכניסו אף הם את ידיהם לתוך קערות האורז, גדושות הבשר, שפיצו על הדם שנשפך חצי שנה קודם לכן.